

1.

Bij de ontwikkeling van plannen voor het realiseren van windenergie, in het bijzonder daar waar het windturbines betreft, is het allereerst van groot belang welk toetsingskader daarvoor geldt. U weet waarschijnlijk al dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de tussenuitspraak inzake kortgezegd Delfzijl op 30 juni 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1395) de oude windturbinenormen buiten toepassing heeft verklaard.

2.

Die uitspraak kwam uiteindelijk tot stand omdat Nederland als lidstaat van de Europese Unie niet tijdig en juist de strategische milieubeoordelingsrichtlijn heeft geïmplementeerd (Richtlijn 2001/42/EG). Die richtlijn verplicht tot voorafgaand en integraal planMER over de mogelijke gevolgen van aanzienlijke milieueffecten als gevolg van plannen en programma's. Daarom heeft die richtlijn zelf rechtstreekse werking (zie ook r.o. 19 inzake Delfzijl).

3.

Nieuwe windturbinevoorschriften zijn in de maak, maar de ministerraad heeft in de vergadering van vrijdag 17 januari 2025 de behandeling daarvan voor onbepaalde tijd uitgesteld. Invoering per 1 juli 2025 is daarmee onzeker geworden.

4.

Genoemd uitstel hangt mogelijk samen met het feit dat artsen verbonden aan het professioneel en wetenschappelijk platform Windwiki.nl (waaronder Diederik Gommers) de juistheid van de berekeningen die ten grondslag hebben gelegen aan de totstandkoming van de oude normen en zoals gepresenteerd door het RIVM met succes aan hebben gevochten. De factsheet is aangepast en er loopt nog een klachtprocedure tegen het RIVM. Het aantal daadwerkelijk gehinderden blijkt in werkelijkheid tientallen procenten hoger te liggen dan waarmee het RIVM heeft gerekend en waarop de Afdeling toetst. Let wel: de Afdeling ontkent tot op heden ten onrechte het wetenschappelijk aangetoond verband tussen windturbines en mogelijke gezondheidsschade.

Let wel: de Afdeling ontkent tot op heden ten onrechte het wetenschappelijk aangetoond verband tussen windturbines en mogelijke gezondheidsschade.

5.

Overigens is het onderzoek dat heeft plaatsgevonden naar de gevolgen van de nieuwe windturbinevoorschriften gebrekkig, nu enerzijds de SMB-richtlijn expliciet stelt dat het beleid met name dient bij te dragen tot de bescherming van de gezondheid van de mens, maar adequaat onderzoek naar de gezondheid achterwege is gelaten. Ook blijkt niet dat het beleid is gebaseerd op het voorzorgsbeginsel, terwijl ook dat zou moeten.

6.

In het Hoofdlijnenakkoord en het Regeerprogramma heeft het kabinet uitgesproken dat Windturbines zoveel mogelijk op zee komen, in plaats van op land. Een lagere overheid dient zich naar dat beleid van die centrale, hogere overheid te richten.

7.

De Delfzijluitspraak kwam tot stand naar aanleiding van met name het Nevele-arrest van 25 juni 2020 van het Hof van Justitie te Luxemburg (ECLI:EU:C:2020:503). In rechtsoverweging 83 van die uitspraak staat dat bevoegde nationale autoriteiten, zoals in dit geval uw gemeente, verplicht zijn om in het kader van hun bevoegdheden alle noodzakelijke maatregelen te treffen om het verzuim van een milieubeoordeling te herstellen. Dat is dwingend recht en geldt dus ook voor u. Nalaten leidt tot aansprakelijkheid.

8.

De Afdeling heeft in de Delfzijluitspraak gewezen op wat ik in de praktijk maar 'geitenpaadjes' ben gaan noemen. Ondanks dat de SMB-richtlijn tot op de dag van vandaag niet juist is geïmplementeerd en geen deugdelijk milieuonderzoek naar bijvoorbeeld gezondheidsgevolgen heeft plaatsgevonden, zou het maken van 'eigen normen' zijn toegelaten. Ik ben het daar volstrekt mee oneens. Voor een uitgebreide analyse en onderbouw verwijs ik graag naar mijn website (www.vdladvocaten.nl, onder tabblad nieuws). Het is allemaal erg juridisch, maar bij vragen weet u mij te vinden.

9.

De SMB-richtlijn heeft als doel te voorzien in een hoog beschermingsniveau. Er moet daarom worden uitgegaan van een brede werkingssfeer en een breed doel. Aan ontwijking daarvan, waardoor aan de nuttige werking van die richtlijn afbreuk wordt gedaan moet een halt moet worden toegeroepen (ECLI:EU:C:2016:816, r.o. 39 en 40).

10.

De Afdeling heeft nog geen uitspraak over mijn verweer gedaan. De stand van zaken van nu is dus wat mij betreft dat de oude normen buiten toepassing zijn verklaard, eigen normen niet zijn toegestaan en er geen nieuwe normen zijn.

Eerst moet de SMB-richtlijn juist worden geïmplementeerd. De lidstaat Nederland moet zich vanzelfsprekend ook aan dwingende voorschriften houden. U moet zich ook aan dat Unierecht houden. Op dit moment zit u juridisch klem en kunt u in afwachting van de ontwikkelingen dus alleen maar pas op de plaats maken.

Barendrecht, 30 januari 2025

Mr Peter A. de Lange, advocaat